

**UCHWAŁA NR LXVIII/953/24
RADY MIEJSKIEJ W KLUCZBORKU**

z dnia 31 stycznia 2024 r.

**w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających
Przemocy Domowej na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.), Rada Miejska w Kluczborku uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kluczborka

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Kluczborku

Janusz Kędzia

Załącznik do Uchwały Nr.....
Rady Miejskiej w Kluczborku z dnia.....
w sprawie Gminnego Programu
Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ
NA LATA 2024 - 2030**

Kluczbork, 2024

Spis treści

1. Wstęp	2
2. Podstawy prawne i zgodność programu z dokumentami strategicznymi dot. przemocy domowej	3
3. Definicja przemocy domowej.....	4
4. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Kluczbork oraz wnioski z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2023.....	6
5. Cele i założenia Programu.....	11
6. Adresaci Programu.....	12
7. Realizatorzy Programu.....	12
8. Obszary, kierunki i działania Programu.....	13
9. Finansowanie Programu.....	21

Załącznik:

Wzór rocznego sprawozdania z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej

WSTĘP

Przemoc we współczesnym świecie jest zjawiskiem coraz bardziej widocznym i niepokojąco narastającym. Zjawisko to często współistnieje z uzależnieniami członków rodziny. Przemoc najczęściej kojarzy się z biciem, popychaniem, kopaniem, zmuszaniem człowieka do upokarzających czynności, stosowaniem broni lub gwałtem. Należy jednak pamiętać, że przemocą jest także poniżanie, wyzywanie, ranienie uczuć, niszczenie poczucia własnej wartości, niszczenie mienia, niezabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych, ograniczanie swobody, czy izolowanie od otoczenia, niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej, zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych czy psychicznych, co nie dla wszystkich niestety jest oczywiste.

W systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej pod szczególną ochroną jest rodzina, jako podstawowa komórka społeczna. Rodzina określa cele i wartości, do których dążą dzieci, a także wywiera istotny wpływ na zachowanie jednostek zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz rodziny. Z założenia w domu każdy powinien czuć się bezpiecznie. Niestety dla wielu osób nie jest to miejsce bezpieczne. Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

Skala przemocy domowej, jako zjawiska zachodzącego w środowisku zamkniętym, jest niezwykle trudna do oszacowania. Składa się na to wiele przyczyn, poczynając od braku udziału osób trzecich, oporu ofiar przed wyjawieniem sytuacji na zewnątrz ze względu na uwarunkowania społeczne, obawę przed rozpadem związku, zachowaniem sprawcy, itp. Statystycznie większość osób doznających przemocy domowej stanowią kobiety. Innymi szczególnie wrażliwymi kategoriami osób doznających przemocy domowej są m.in.: małoletni, osoby starsze oraz osoby niepełnosprawne

Podstawowym aktem prawnym, regulującym zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą domową jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Natomiast Gminny Program Przeciwdziałania Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej to dokument, którego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań mających na celu udzielenie pomocy ofiarom przemocy, podejmowanie działań wobec sprawców przemocy domowej oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na problem przemocy domowej. Program wyznacza również główne kierunki działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w celu skutecznego reagowania na to zjawisko. Jest zgodny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kluczbork. Potrzeba opracowania i wdrażania takiego dokumentu nie wynika tylko z przesłanek formalnych (wymóg wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej), ale również z odczuwalnych, negatywnych zjawisk społecznych na terenie Gminy.

2. PODSTAWY PRAWNE I ZGODNOŚĆ PROGRAU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI DOT. PRZEMOCY DOMOWEJ

Problem przemocy domowej jest problemem międzynarodowym i w związku z tym powstało wiele dokumentów o znaczeniu strategicznym dotyczących przemocy domowej i ochrony ofiar przemocy również na gruncie międzynarodowym. Do najistotniejszych z nich należą:

- Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 18 grudnia 1979 roku,
- Deklaracja o Eliminacji Przemocy wobec Kobiet z dnia 20 grudnia 1993 roku Rezolucja 48/104 Zgromadzenia Ogólnego ONZ,
- Rezolucja A/54/4 Zgromadzenia Ogólnego ONZ – Protokół Fakultatywny do Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 6 października 1999 roku,
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy Rec. (2002)5 w sprawie ochrony kobiet przed przemocą z 30 kwietnia 2002 roku,
- Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej,
- Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 2000r.
- Dyrektywa 2012/29/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WsiSW
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/99/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie europejskiego nakazu ochrony (w sprawach karnych) \
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępująca decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW

Rzeczpospolita Polska, mając na uwadze doświadczenia międzynarodowe, także podjęła działania legislacyjne w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, czego wyrazem było uchwalenie w dniu 29 lipca 2005 r. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Na przestrzeni lat było ona kilka razy nowelizowana i obecnie mówimy o ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Od czasu wprowadzenia w/w ustawy, określa ona system przeciwdziałania przemocy domowej w Polsce oraz wskazuje jednostkom samorządu terytorialnego oraz organom administracji rządowej zadania do realizacji i określa sposób postępowania z osobą doznającą przemocy domowej oraz z osobą stosującą przemoc domową. Ustawa nakłada również na Radę Ministrów konieczność opracowania i przyjęcia dokumentu strategicznego, jakim jest Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej, który obecnie jest przyjęty na lata 2024–2030. Ponadto ustawa nałożyła obowiązek tworzenia dokumentów strategicznych na szczeblach samorządu terytorialnego wojewódzkiego, powiatowego oraz gminnego.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 w/w ustawy do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. Ponadto do zadań samorządu gminnego należy:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W związku z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej Gmina Kluczbork przygotowała Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

Założenia oraz cele niniejszego programu wpisują się w założenia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030. Ponadto są zgodne z Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2025 dla województwa

opolskiego, z Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Oraz Działań Profilaktycznych Ukierunkowanych Zwłaszcza w Odniesieniu Do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą w Rodzinie na Lata 2019-2025.

3. DEFINICJA PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc domowa to zjawisko społeczne dotyczące bezpośrednio osób jej doznających, sprawców i świadków przemocy, w które uwikłane zostają również osoby wspólnie zamieszkujące, najbliższe otoczenie sąsiedzkie oraz zaangażowani w pomoc rodzinie przedstawiciele instytucji, mających z nią kontakt.

Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej definiuje przemoc jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udrczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy rozumieć:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
 - c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
 - d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
 - h) małoletniego,
- wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Przemoc może mieć różne oblicza i formy:

- Przemoc fizyczna (naruszenie nietykalności fizycznej) określana jest jako intencjonalne zachowanie, które powoduje uszkodzenie ciała albo niosące takie ryzyko. Jest to np. bicie ręką, pięścią, kopanie, popychanie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za włosy, uszy, szczypanie, szarpanie, duszenie, przypalanie papierosem.
- Przemoc psychiczna (naruszenie godności osobistej) zawiera przymusowe zachowania i groźby. Okazywana jest na przykład poprzez poniżanie, szantaż emocjonalny, nadmierną kontrolę, wywieranie presji psychicznej, upokarzanie, używanie, gróźb, drażnienie, wyśmiewanie w

towarzystwie, wymuszenie lojalności, zakaz wyrażania własnego zdania, ograniczanie kontaktów z innymi osobami, wzbudzanie poczucia winy, nieposzanowanie godności, lekceważenie prywatności i granic drugiej osoby, zmuszanie do przerastającego wydolność organizmu wysiłku, ograniczanie snu i pożywienia, nieokazywanie uczuć, odrzucenie, celowe traktowanie „milczeniem”. Ta forma przemocy powoduje szkody psychiczne u osób jej doświadczających.

- Przemoc seksualna (naruszenie intymności) dotyczy zmuszania osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowania aktywności seksualnej bez świadomości drugiej osoby lub gdy nie jest ona w stanie odmówić. Przymus polega na użyciu siły lub szantażu. Jest to wymuszanie pożycia, obmacywanie, zmuszanie do praktyk seksualnych, gwałt, ocena sprawności seksualnej, wyglądu, nieliczenie się z życzeniami partnera/partnerki.
- Przemoc ekonomiczna (naruszanie własności) – czyli celowe niszczenie czyjejs własności, pozbawianie partnera środków do życia, tworzenie warunków uniemożliwiających zaspokojenie podstawowych potrzeb. Polega na niszczeniu lub zabieraniu rzeczy, uszkodzaniu ich, zabieraniu pieniędzy, przeglądaniu korespondencji, dokumentów, konta bankowego, dysponowaniu czyjąs własnością.
- Zaniedbanie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich, czyli pozbawianie możliwości do zaspokajania podstawowych potrzeb odnoszących się do jedzenia, picia, schronienia, snu, odpoczynku, brak pomocy w chorobie, nieudzielenie pomocy.

Formy przemocy często występują łącznie, objawiając się w różnych postaciach i konfiguracjach. Na występowanie zjawiska przemocy domowej ma wpływ wiele różnych czynników. Prawdopodobieństwo jej wystąpienia zwiększają następujące czynniki:

- normy społeczne i kulturowe - w wielu środowiskach wciąż istnieje silne przekonanie o prawie rodziców do dominacji nad dziećmi, dominacji mężczyzn nad kobietami; nadal utrwalany jest wzorzec męczyzny silnego i przebojowego, męczyzna ma być zdobywcą, a kobieta powinna być mu uległa; istnieje przyzwolenie na stosowanie kar cielesnych wobec dzieci; istotną siłę posiadają również normy związane z prywatnością rodziny – „brudy należy prać we własnym domu”, „nie mów nikomu co dzieje się w domu”, „w sprawy rodzinne nie należy się wtrącać”;
- status ekonomiczny – stres związany ze zbyt niskimi zarobkami, czy zagrożenie utratą pracy;
- alkoholizm – nadmierne spożywanie alkoholu; alkohol ogranicza możliwość kontroli własnego zachowania, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem, powoduje zaburzenia percepcji i oceny rzeczywistości;
- dziedziczenie wzorca przemocy – bycie ofiarą lub świadkiem przemocy w dzieciństwie zwiększa prawdopodobieństwo stosowania przemocy w życiu dorosłym.

Przemoc domowa jest zjawiskiem wysoce szkodliwym dla osoby jej doświadczającej. Oprócz szkód fizycznych w postaci obrażeń ciała, które występują bezpośrednio po akcie przemocy fizycznej lub seksualnej, powoduje również szkody psychiczne, które pojawiają się z czasem i wymagają długotrwałego i profesjonalnego leczenia. Na szczególnie poważne konsekwencje zachowań przemocowych narażone są dzieci. Często są one bezpośrednimi ofiarami i/lub świadkami przemocy domowej. Obok obrażeń cielesnych przemoc domowa powoduje, że dziecko żyje w poczuciu ciągłego strachu i zagrożenia, pozbawione miłości, zaufania i bezpieczeństwa. Niezaspokojenie tych podstawowych potrzeb wpływa negatywnie na dalszy rozwój dziecka i jest przyczyną wielu schorzeń psychosomatycznych.

Przemoc domowa to także poważny problem społeczny. Destrukcyjna siła niszczy cały system rodzinny, rozsada go od środka, odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju najmłodszym członkom rodziny. Niesie ze sobą ryzyko dziedziczenia przez dzieci zachowań przemocowych i powielania ich w dorosłym życiu. Nie zwalczana przemoc przybiera na sile, utrwała się i eskaluje, niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa.

Przemoc domowa jest przestępstwem ściganym z oskarżenia publicznego określonym w artykule 207 Kodeksu karnego, który stanowi:

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od

3 miesiące do lat 5.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1–2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 15.

Zgodnie z obecnie obowiązującą ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej organizacją systemu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, w którego skład wchodzi przygotowani do skutecznego zajmowania się problematyką przemocy specjaliści. Zadaniem Zespołu jest kompleksowe zajmowanie się rodzinami oraz monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, poinformowanie o tym odpowiednich służb. Zespół Interdyscyplinarny zajmuje się również zbieraniem i przekazywaniem informacji na temat skali zjawiska przemocy domowej, jak również gromadzeniem informacji na temat miejsc, osób i możliwości udzielania pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie tworzenia nowych miejsc pomocy dla osób krzywdzonych (bądź wspieranie już istniejących placówek). Zespół Interdyscyplinarny powinien również inicjować działania zmierzające do podniesienia kwalifikacji osób mających w swojej pracy kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy- organizowanie szkoleń, konferencji itp.

Podstawowym narzędziem wykorzystywanym w pracy z rodzinami dotkniętymi przemocą domową jest procedura "Niebieskiej Karty", która nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedurę "Niebieskiej Karty" oraz wzory formularzy "Niebieska Karta" określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" wydane na podstawie art. 9d ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Procedura Niebieskie Karty obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. "Niebieska Karta" jest procedurą interwencyjną mającą na celu szybką stabilizację sytuacji domowej, dokumentuje sytuację i pokazuje skutki. W przypadku uzasadnionego podejrzenia o popełnienie przestępstwa z art. 207 kk Niebieska Karta jest podstawą do złożenia zawiadomienia do organów ścigania.

4. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY KLUCZBORK ORAZ WNIOSKI Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2018 – 2023.

Diagnoza problemu przemocy domowej jest trudna, a wszelkie posiadane dane i tak nie odzwierciedlają skali zjawiska. Na terenie Gminy Kluczborck realizacją pomocy dla osób dotkniętych przemocą domową zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Kluczborku powołany został Zarządzeniem nr BR.120.48.2023 Burmistrza Miasta Kluczborcka z dnia 7.09.2023 roku. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej w Kluczborku, Powiatowego Centrum Pomocy Społecznej w Kluczborku, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kluczborku, Komendy Powiatowej Policji w Kluczborku, Administracji Oświaty w Kluczborku, Pielęgniarka z Caritas Diecezji Opolskiej – Rejon Kluczborck, Towarzystwa Przyjaciół Dzieci oraz kuratorzy sądowi przy Sądzie Rejonowym w Kluczborku. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczborku.

Zespół zajmuje się m.in. diagnozowaniem zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy. Dane dotyczące zjawiska przemocy domowej wynikają głównie ze statystycznych danych posiadanych przez Zespół Interdyscyplinarny oraz inne podmioty zaangażowane w realizację

procedury "Niebieskiej Karty".

Zgłoszenia dotyczące przemocy domowej przyjmowano głównie w kontakcie bezpośrednim, ale reagowano również na zgłoszenie telefoniczne czy pisemne. Wszystkie informacje mogące świadczyć o występowaniu przemocy były weryfikowane i sprawdzane. Przedstawiciele uprawnionych organów wszczynali procedurę „Niebieskie Karty”, jednak należy zaznaczyć, że większość procedur wszczynana była przez Policję i przedstawiciele pomocy społecznej. W każdej sytuacji wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”, powoływano interdyscyplinarne grupy robocze/grupy diagnostyczno - pomocowe, tworzone przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Kluczborku, Policji, pedagogów lub wychowawców szkolnych, a także kuratorów, przedstawiciele ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych. Członkowie grupy roboczej/grupy diagnostyczno-pomocowej powoływani byli do indywidualnych potrzeb rodziny i spotykali się na regularnie organizowanych posiedzeniach, na które zapraszano zarówno osoby wskazane w procedurze „Niebieskie Karty” jako dotknięte przemocą domową, jak i osoby, które miały ją stosować. Spotkania z każdą z tych osób odbywały się w innych terminach, gwarantując tym samym bezpieczeństwo osobom doznającym przemocy i optymalizując warunki służące wdrażaniu rozwiązań pozwalających na zatrzymanie przemocy. Również poza posiedzeniami grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych, ich członkowie współpracowali z rodzinami, w których była realizowana procedura „Niebieskie Karty”. Pracownicy socjalni oraz funkcjonariusze Policji monitorowali sytuację, poziom bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy poprzez bezpośredni kontakt w miejscu zamieszkania rodziny. Prace grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych były prowadzone do czasu ustania przemocy domowej lub stwierdzenia braku zasadności realizacji procedury w danym przypadku.

Problematykę przemocy domowej występującej wśród mieszkańców Gminy Kluczbork przybliżają wskaźniki ilościowe dotyczące realizacji procedury „Niebieskie Karty” przedstawione poniżej:

Tabela nr 1

Dane dotyczące Gminy Kluczbork	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Ilość wszczętych Procedur Niebieskich Kart	38	53	60
Ilość prowadzonych Procedur Niebieskiej Karty	51	70	87
Ilość zakończonych procedur Niebieskiej Karty (dotyczy również procedur wszczętych w latach poprzednich)	33	41	58
Ilość posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	5	6	20
Zabezpieczonych małoletnich w trakcie interwencji	3	5	2

Dane przekazane przez Zespół Interdyscyplinarny

Z danych przytoczonych powyżej można zaobserwować tendencję wzrostową. Z roku na rok ilość wszczynanych procedur "Niebieskiej Karty" rośnie. Jest to zjawisko niepokojące i może świadczyć o narastaniu problemu przemocy domowej w Gminie.

Z danych statystycznych Komendy Powiatowej Policji w Kluczborku wynika, że ilość "Niebieskich Kart" sporządzanych przez Policję pozostaje na podobnym poziomie.

Tabela nr 2

Dane dotyczące Gminy Kluczbork	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Ilość sporządzonych "Niebieskich Kart" przez Policję	24	22	26
Ilość zawiadomień o popełnieniu przestępstwa z art. 207 kk	30	15	25
Ilość zatrzymanych sprawców przemocy	8	7	6
Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy będących pod wpływem alkoholu	11	9	7
Liczba osób umieszczonych PDOZ lub izbie wytrzeźwień po interwencji dotyczącej przemocy domowej	0	0	22

Dane przekazane przez KPP w Kluczborku

Z powyższych danych wynika również, że zjawisko przemocy domowej w dużej mierze skorelowane jest z problemem alkoholowym sprawcy, choć nie jest to regułą.

Powyższe informacje potwierdzają dane przekazane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a których wynika, że większość osób kierowanych na posiedzenia Komisji to osoby podejrzane o stosowanie przemocy domowej.

Tabela nr 3

	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Ilość wniosków, które wpłynęły do GKRPA	35	28	35
Ilość osób skierowanych na badania do biegłych	9	7	11
Ilość wniosków do Sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	4	9	8
Ilość grup roboczych do których powołano członków GKRPA	18	32	29

Dane przekazane przez GKRPA

Niestety osoby uwikłane w zjawisko przemocy domowej rzadko szukają pomocy i konstruktywnych sposobów rozwiązania problemu. Z danych przekazanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wynika, że pomimo dostępu do specjalistycznego wsparcia mało osób decyduje się na taką pomoc.

Tabela nr 4

Dane dotyczące Gminy Kluczbork	Rok 2020	Rok 201	Rok 2022
Ilość osób korzystających ze wsparcia Ośrodka Interwencji Kryzysowej	22 osób skorzystało poradnictwa w	18 osób skorzystało poradnictwa w związku z przemocą	18 osób skorzystało poradnictwa w

	związku z przemocą w tym 11 osób umieszczono w hostelu	w tym 6 osób umieszczono w hostelu	związku z przemocą w tym 6 osób umieszczono w hostelu
Ilość osób korzystających z pomocy psychologicznej w związku z przemocą domową	10	19	7
Ilość osób korzystających z pomocy prawnej w związku z przemocą domową	9	12	13

Dane przekazane przez PCPR w Kluczborku

Co roku kilka osób trafia do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kluczborku. Zwykle są to kobiety z dziećmi, które musiały opuścić lokal mieszkalny zajmowany wspólnie ze sprawcą. Jednak z danych Sądu Rejonowego w Kluczborku wynika, że rośnie ilość spraw cywilnych prowadzonych na podstawie art 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, co może świadczyć o wzroście świadomości swoich praw wśród osób doznających przemocy domowej.

Dane dotyczące Gminy Kluczbork	Rok 2020	Rok 201	Rok 2022
Ilość spraw sądowych dot. przestępstw związanych ze stosowaniem przemocy domowej	22	34	33
Ilość osób skazanych w związku z popełnieniem przestępstwa związanego ze stosowaniem przemocy domowej	20	19	21
Ilość spraw cywilnych z art 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej	2	4	8

Dane z Sądu Rejonowego w Kluczborku

Zjawisko przemocy domowej monitorowane jest również na terenie przedszkoli i szkół z Gminy Kluczbork. Wdraża się tam działania profilaktyczne, a w przypadku podejrzenia wystąpienie przemocy domowej działania interwencyjne.

Z informacji uzyskanych od przedszkoli z terenu Gminy wynika, że prowadzą one działania stanowiące profilaktykę występowania przemocy domowej. Dzieci mają pogadanki, warsztaty i zajęcia mające na celu podniesienie ich poziomu wiedzy, integracji i poczucia własnej wartości. Profilaktycznie działają również działania integrujące rodziny przedszkolaków. W przedszkolach prowadzone są zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno – społeczne dzieci. Ponadto przedszkola oferują wsparcie psychologiczno- pedagogiczne dla dzieci oraz rodziców. W trakcie spotkań z rodzicami poruszane są tematy związane z prawami dzieci oraz metodami wychowawczymi.

Z danych pozyskanych ze szkół wynika, że szkoły ujawniają pojedyncze przypadki podejrzenia przemocy domowej. Sprawy takie są na bieżąco wyjaśniane przez wychowawców lub pedagogów. Natomiast w uzasadnionych przypadkach powiadamiane są inne służby, w tym Policja i OPS oraz Sąd. Do szkół zapraszani są również policjanci dzielnicowi w celu omówienia zjawiska. Szkoły prowadzą działania profilaktyczne poprzez zajęcia wychowawcze dot. przemocy domowej w środowisku rodzinnym, informowano o dostępnych formach wsparcia w tym pomocy psychologiczno – pedagogicznej w szkole. Szkoły prowadzą diagnozy zjawiska przemocy na swój użytek. Prowadzone są zajęcia na lekcjach wychowawczych, a w szkołach rozmieszczone są tablice dot. możliwości wsparcia i pokazujące numery telefonów. Z danych ze szkół wynika również, że

kadra pedagogiczna ma potrzebę poszerzenia wiedzy na temat przemocy, ale szkolenia w tym zakresie nie są realizowane.

Wnioski z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2018 – 2023

Często przemoc ze strony bliskich osób jest ukrywaną przez rodzinę tajemnicą, stanowi tabu rodziny. Charakterystyczna dla zjawiska przemocy tendencja rodziny do swoistego zamykania przemocy w tzw. czterech ścianach. Nadal widoczna jest niechęć osób doznających przemocy domowej do uruchamiania procedury "Niebieskiej Karty", jak również środowiska sąsiedzkiego do negatywnej oceny prób ujawnienia zjawiska przez ofiary i świadków przemocy domowej. Stąd konieczność dalszego prowadzenia kampanii profilaktyczno - informacyjnych uświadamiających społeczeństwu rozmiar i zagrożenia społeczne płynące z nierozwiązanych problemów rodziny, w której dochodzi do przemocy. Prowadzono działania mające na celu podnoszenie kompetencji rodzicielskich, m.in. przez obejmowanie wsparciem asystenta rodziny, kierowanie rodziców na warsztaty "Szkoły dla Rodziców". Wzrost kompetencji rodzicielskich jest niezwykle istotny w zapobieganiu krzywdzeniu małoletnich dzieci. W związku z tym działania te należy kontynuować.

W trakcie realizacji programu podejmowano działania mające na celu zarówno diagnozowanie sytuacji związanej z występowaniem przemocy domowej przez funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego na terenie Gminy Kluczbork oraz zbieranie danych statystycznych od podmiotów zaangażowanych w realizację działań wobec osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej. Diagnoza zjawiska jest trudna, gdyż nadal nie wszystkie przypadki przemocy domowej są zgłaszane, dlatego nadal należy monitorować występowanie przemocy domowej na terenie Gminy i podejmować odpowiednie działania.

Podejmowane były działania mające na celu poprawę sytuacji osób doznających przemocy domowej, w tym:

- sporządzanie formularza A "Niebieskiej Karty",
- powoływanie grup roboczych, a obecnie diagnostyczno – pomocowych,
- monitorowanie sytuacji rodziny,
- informowanie Sądu Rodzinnego o sytuacji małoletnich wychowujących się w rodzinach dotkniętych problemem przemocy domowej,
- przekazywanie informacji dot. możliwości uzyskania wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- kierowanie do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kluczborku, domów dla matek z dziećmi czy Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Opolu,
- udzielanie ochrony dzieciom na podstawie art 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Wskazane powyżej działania są bardzo istotne i należy je kontynuować.

Niestety nie wszystkie założenia programu udało się zrealizować. W Gminie nadal nie działa punkt konsultacyjny dla osób doznających przemocy domowej. Poradnictwo jest udzielane przez instytucje działające na terenie Gminy, ale nie ma jednego konkretnego punktu. Obserwuje się również potrzebę utworzenia telefonu dla osób doznających przemocy domowej, tak aby był to jeden numer zawsze odbierany przez osoby specjalizujące się w przeciwdziałaniu przemocy domowej. Obecnie informacje udzielane są przez osoby, które odbiorą telefon w danej instytucji, nie zawsze mogą być pełne i rzetelne. Zarówno na terenie Gminy, jak i powiatu brakuje grup wsparcia dla osób doznających przemocy domowej. Są to działania, które należy rozwijać w kolejnych latach.

Ponadto podejmowano działania mające na celu oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową przez:

- wszczynanie procedury "Niebieska Karta",
- wzywanie na spotkania grup roboczych/diagnostyczno - pomocowych i prowadzenie rozmów interwencyjnych,

- informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
- składanie wniosków o leczenie odwykowe do GKRPA,
- składanie przez GKRPA wniosków o leczenie odwykowe do Sądu,
- składanie zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 207 kk do organów ścigania.

Działania te kontynuowane będą w kolejnych latach.

Niestety trudno było zmotywować osoby stosujące przemoc domową do podjęcia pracy nad sobą w ramach programów korekcyjno – edukacyjnych. Wynikało to z braku ich motywacji, braku narzędzi do skutecznego wpływania na te osoby oraz braku odpowiedniego programu na terenie powiatu. Obecnie po zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej planuje się zwiększenie ilości osób stosujących przemoc domową, które zostaną skierowane do programów korekcyjno – edukacyjnych.

Mając na uwadze specyfikę problemu oraz fakt, iż od osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej wymaga się wysokich kwalifikacji i umiejętności członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno – pomocowych uczestniczyli w szkoleniach oraz superwizji. Planuje się kontynuację tych działań w kolejnych latach.

5. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Z uwagi na fakt, iż niniejszy program wpisuje się w założenia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030, przyjęto wynikające ze strategii ogólnopolskiej założenia, jednak dostosowano je do skali, zadań i możliwości Gminy Kluczbork.

Celem ogólnym/głównym Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Gminy Kluczbork.

Cel główny osiągnięty zostanie przez realizację następujących celów szczegółowych:

Cel szczegółowy nr 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel szczegółowy nr 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Cel szczegółowy nr 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Cel szczegółowy nr 4: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Na podstawie określonych celów ustalono 4 obszary pracy oraz kierunki działania, które zaplanowano w sposób uwzględniający możliwości finansowo – organizacyjne Gminy Kluczbork oraz zdiagnozowane problemy. Sprecyzowano również konkretne oddziaływania wobec poszczególnych grup odbiorców.

Wskazane powyżej cele realizowane będą w 4 obszarach:

1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Obszar kierowany do ogółu mieszkańców Gminy Kluczbork, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.

2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej.

Obszar kierowany do osób doznających przemocy domowej z terenu Gminy Kluczbork (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom doznającym przemocy domowej na terenie Gminy.

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.

Obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, jak również do właściwych służb lub

podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc domową na terenie Gminy Kluczbork.

4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Kluczbork.

Obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Kluczbork.

Każde z działań we wskazanych obszarach zostało przypisane konkretnym podmiotom odpowiedzialnym za ich realizację. Opisano też przewidywane wskaźniki monitorowania realizacji działań.

6. ADESACI PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej została zaprojektowana na lata 2024 – 2030. Odbiorcami niniejszego Programu są :

- 1) ogółu mieszkańców Gminy Kluczbork, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- 2) osób doznających przemocy domowej,
- 3) osób stosujących przemoc domową,
- 4) świadków przemocy domowej,
- 5) służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej z terenu Gminy Kluczbork.

7. REALIZATORZY PROGRAMU

Odpowiedzialnym za jego wdrażanie jest Burmistrz Miasta Kluczbork. Poszczególne działania będą realizowane przez:

- Gminę Kluczbork
- Zespół Interdyscyplinarny w Kluczborku
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczborku
- Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Komendę Powiatową Policji w Kluczborku
- Placówki oświatowe, na terenie Gminy Kluczbork
- Służbę zdrowia
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Kluczborku
- Świetlicę Terapeutyczno - Wychowawczą "Parasol" w Kluczborku
- Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Kluczborku

8. OBSZARY, KIERUNKI I DZIAŁANIA PROGRAMU

Obszar: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel szczegółowy nr 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

1.1 Kierunek działań: Poszerzenie wiedzy mieszkańców Gminy Kluczbork, w tym zainteresowanych służb, na temat zjawiska przemocy domowej

Działania:

1.1.1. Diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Kluczbork

Działanie realizowane przez Zespół Interdyscyplinarny, który zbiera dane dotyczące zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy

Wskaźnik:

liczba przeprowadzonych diagnoz w formie sprawozdania z realizacji Programu

Termin realizacji: 2024-2030

1.2 Kierunek działania: Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców Gminy Kluczbork w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej

Działania:

1.2.1. Prowadzenie kampanii społecznych, które :

1. obalają stereotypy na temat przemocy domowej, usprawiedliwiające jej stosowanie, opisują mechanizmy przemocy domowej oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania,
2. promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec małoletnich przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,
3. promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy, oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc domową poprzez:
 - rozpowszechnianie materiałów informacyjnych (ulotek, broszur, plakatów) i umieszczenie ich w miejscach ogólnie dostępnych,
 - przygotowanie informacji i umieszczenie jej na stronie internetowej Gminy i Ośrodka Pomocy Społecznej,
 - rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach uzyskania wsparcia w sytuacji przemocy domowej,
 - współpraca z przedszkolami oraz szkołami na terenie Gminy w zakresie rozpowszechniania informacji dotyczących problemu przemocy domowej oraz procedury "Niebieskiej Karty",
 - współpraca ze Świetlicą Terapeutyczno - Wychowawczą "Parasol" w zakresie rozpowszechniania informacji dotyczących problemu przemocy domowej oraz procedury niebieskiej karty,
 - prowadzenie edukacji dzieci i młodzieży z zakresu rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy, radzenia sobie z agresją i stresem poprzez realizację programów profilaktycznych w szkołach, organizację warsztatów i pogadanek, grup wsparcia.

Działanie realizowane przez:

Zespół Interdyscyplinarny, który nawiązuje współpracę z innymi podmiotami, udostępnia ulotki,

informacje. Członkowie ZI uczestniczą w spotkaniach z przedstawicielami innych podmiotów w celu informowania o zjawisku przemocy domowej realizacji procedury "Niebieskiej Karty". Szkoły i przedszkola przez rozpowszechnianie informacji wśród uczniów i rodziców, rozdawanie ulotek.

Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w zakresie podnoszenia kompetencji rodzicielskich, w tym „Szkołę dla Rodziców”

Ośrodek Pomocy Społecznej poprzez obejmowanie rodzin zagrożonych przemocą domową wsparciem asystenta rodziny.

Kuratorów sądowych poprzez udzielanie informacji, kierowanie do asysty rodzinnej.

GKRPA przez udzielanie informacji na temat wpływu alkoholu na życie rodziny i występowanie zjawiska przemocy domowej.

Policję w zakresie przekazywania informacji, wizyt policjantów w szkołach i przedszkolach

Wskaźnik:

- ilość rozpowszechnionych ulotek i materiałów informacyjnych,
- ilość informacji zamieszczonych na stronach Gminy i OPS,
- ilość rodzin objętych asystą rodzinną,
- ilość osób uczestniczących w warsztatach "Szkoły dla Rodziców",
- ilość kampanii społecznych.

Termin realizacji: 2024-2030

1.3 Kierunek działań: Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych

Działania:

1.3.1 Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małych dzieci w ciąży.

Działanie realizowane przez:

Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w zakresie podnoszenia kompetencji rodzicielskich, w tym „Szkołę dla Rodziców”

Ośrodek Pomocy Społecznej poprzez obejmowanie rodzin zagrożonych przemocą domową wsparciem asystenta rodziny oraz przez informacje udzielane przez pracowników socjalnych i pomoc psychologa.

Szkoły i przedszkola przez rozpowszechnianie informacji wśród uczniów i rodziców, rozdawanie ulotek.

ŚTW "Parasol" przez edukację wychowanków oraz współpracę z rodzicami dzieci objętych wsparciem placówki

Kuratorów sądowych poprzez udzielanie informacji, kierowanie do asysty rodzinnej

GKRPA przez udzielanie informacji dot. wpływu alkoholu na warunki rozwojowe dzieci.

Wskaźnik:

- ilość rodzin objętych asystą rodzinną,
- ilość osób uczestniczących w warsztatach "Szkoły dla Rodziców"
- ilość dzieci objętych wsparciem ŚTW "Parasol"
- ilość rodzin objętych wsparciem ŚTW "Parasol"

Termin realizacji: 2024-2030

1.4 Kierunek działań: Realizacja programów przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony

osób doznających przemocy domowej.

Działania:

1.4.1 Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Działanie realizowane przez Zespół Interdyscyplinarny w Kluczborku

Wskaźnik:

ilość opracowanych gminnych programów przeciwdziałania przemocy domowej

Termin realizacji: 2024-2030

Obszar 2: Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej

Cel szczegółowy nr 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej

2.1 Kierunki działań: Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz wypracowanie zasad współpracy na terenie Gminy Kluczbork

Działania:

2.1.1 Utworzenie i funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego

Działanie realizowane przez Burmistrza Miasta Kluczborka w zakresie powołanie Zespołu oraz członków Zespołu w zakresie jego funkcjonowania

Wskaźnik:

- liczba zespołów interdyscyplinarnych,
- liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.

Termin realizacji: 2024-2030

2.1.2. Utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych

Działanie realizowane przez zespół Interdyscyplinarny w zakresie powołania grup diagnostyczno-pomocowych

Wskaźnik:

- liczba utworzonych w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych w rozszerzonym składzie.

Termin realizacji: 2024-2030

2.1.3. Upowszechnienie baz danych dot. podmiotów udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej

Działanie realizowane przez Zespół Interdyscyplinarny poprzez rozesłanie bazy do podmiotów współpracujących i zamieszczenie jej na stronie OPS

Wskaźnik:

liczba podmiotów, którym zostały przekazane aktualne bazy danych

Termin realizacji: 2024-2030

2.2 Kierunek działań: Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej

Działania :

2.2.1. Opracowanie oraz rozpowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej

Działanie realizowane przez Zespół Interdyscyplinarny i członków grup diagnostyczno – pomocowych, OPS

Wskaźnik:

- liczba opracowanych materiałów informacyjnych.

Termin realizacji: 2024–2030

2.3. Kierunek działań: Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej

Działania:

2.3.1 Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty

Działanie realizowane przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej tj. OPS i PCPR, Policji, Żandarmerii Wojskowej, ochrony zdrowia, oświaty (szkoły i przedszkola), Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także inne podmioty i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w ramach zespołów interdyscyplinarnych czy grup diagnostyczno-pomocowych.

Wskaźnik:

- liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę,
- liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy domowej w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C”.

Termin realizacji 2024–203

2.3.2 Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez ośrodki wsparcia oraz ośrodki interwencji kryzysowej

Działanie realizowane OIK/powiat Kluczbork, Gminę Kluczbork, Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczborku

Wskaźnik:

- liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z pomocy w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z pomocy w OIK

Termin realizacji 2024–2030

2.3.3 Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez punkty konsultacyjne

Działanie realizowane przez OPS lub stowarzyszenie na zlecenie Gminy

Wskaźnik:

- liczba stworzonych punktów konsultacyjnych dla osób doznających przemocy domowej,
- liczba funkcjonujących na terenie gminy punktów konsultacyjnych dla osób doznających przemocy,
- liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z różnych form pomocy w punktach konsultacyjnych.

Termin realizacji 2024–203

2.3.4 Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej

Działanie realizowane przez OPS, PCPR, stowarzyszenia na zlecenie Gminy

Wskaźnik:

- liczba grup wsparcia,
- liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia,
- liczba osób, które skorzystały z porad psychologa,
- liczba osób które skorzystały z porad prawnych,
- liczba osób, które skorzystały z porad pracownika socjalnego.

Termin realizacji 2024–203

2.3.5 Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych i regionalnych telefonów zaufania dla osób doznających przemocy domowej

Działanie realizowane przez OPS, PCPR, stowarzyszenia na zlecenie Gminy

Wskaźnik :

- liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób doznających przemocy domowej
- liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji.

Termin realizacji: 2024–2030

2.3.6 Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Działanie realizowane przez OPS, PCPR, Policję oraz Sąd Rejonowy w Kluczborku

Wskaźnik:

- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia, w tym:
 - liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 Kk,
 - liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej,
 - liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej

Termin realizacji: 2024–2030

2.4 Kierunki działań: Monitorowanie działań pomocowych

Działania:

2.4.1 Monitorowanie pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej

Działanie realizowane przez Zespół Interdyscyplinarny, grupy – diagnostyczno – pomocowe

Wskaźnik:

- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na ustanie przemocy domowej,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na brak zasadności podejmowania działań,
- liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”

Termin realizacji: 2024–2030

Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

Cel szczegółowy nr 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

3.1 Kierunki działań: Tworzenie i rozszerzanie oferty działań wobec osób stosujących przemoc domową, realizowanych przez instytucje samorządowe oraz podmioty i organizacje pozarządowe, a także wypracowywanie i doskonalenie zasad współpracy między tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi i wdrażanie do realizacji

Działania:

3.1.1 Rozpowszechnianie informatorów dot. instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc domową

Działanie realizowane przez Gminę Kluczbork/OPS Kluczbork, Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy diagnostyczno – pomocowe

Wskaźnik:

- liczba przekazanych informatorów,
- umieszczenie informatorów na stronach internetowych Gminy oraz OPS

Termin realizacji: 2024–2030

3.2.Kierunki działań: Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej

Działania:

3.2.1 Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

W ramach realizacji procedury Niebieskiej Karty podejmowany jest szereg działań mających na celu poprawę sytuacji rodziny oraz doprowadzenie do zaprzestania stosowania przemocy domowej, w tym. m.in.: zawiadamianie organów ścigania o możliwości pełnienia przestępstwa z art 207 k.k., zawiadamianie Sądu Rodzinnego o sytuacji małoletnich wychowujących się w rodzinach objętych procedurą "Niebieskiej Karty", kierowania osób mogących mieć problem z nadużywaniem alkoholu na Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kierowania przez GKRPA osób na badania do biegłych oraz kierowanie wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego do Sądu Rodzinnego.

Działanie realizowane przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej tj. OPS i PCPR, Policji, Żandarmerii Wojskowej, ochrony zdrowia, oświaty (szkoły i przedszkola), Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także inne podmioty i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w ramach zespołów interdyscyplinarnych czy grup diagnostyczno-pomocowych.

Wskaźnik:

- liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – D”,
- liczba zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa z art 207 k.k.,
- liczba wniosków do GKRPA,
- liczba osób skierowanych przez GKRPA do biegłych.
- liczba wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Termin realizacji: 2024–2030

3.2.2 Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi

Działanie realizowane przez Zespół Interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno - pomocowe

Wskaźnik:

- liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez inne służby o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc.

Termin realizacji: 2024–2030

3.3 Kierunki działań: Realizowanie wobec osób stosujących przemoc domową programów korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy domowej

Działania:

3.2.1 Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych

Działanie realizowane przez grupy diagnostyczno – pomocowe oraz Zespół Interdyscyplinarny

Wskaźnik:

- liczba osób, wobec których grupa diagnostyczno-pomocowa wnioskuje do zespołu interdyscyplinarnego o wydanie skierowania do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową
- liczba osób, które zostały skierowane przez Zespół Interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,

Termin realizacji: 2024 - 2030

3.4 Kierunek działań: Realizowanie wobec osób stosujących przemoc domową programów psychologiczno-terapeutycznych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy domowej

Działania:

3.4.1 Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach psychologiczno-terapeutycznych

Działanie realizowane przez grupy diagnostyczno – pomocowe oraz Zespół Interdyscyplinarny

Wskaźnik:

- liczba osób, wobec których grupa diagnostyczno-pomocowa wnioskuje do Zespołu Interdyscyplinarnego o wydanie skierowania do uczestnictwa w programach psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową
- liczba osób, które zostały skierowane przez Zespół Interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,

Termin realizacji: 2024 – 2030

Obszar 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej z terenu Gminy Kluczbork

Cel szczegółowy nr 4: Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Kluczbork

4.1 Kierunki działań: Opracowywanie procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą domową dla pracowników socjalnych.

Działanie realizowane przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Kluczborku

Wskaźnik:

- liczba opracowanych procedur

Termin realizacji: 2024–2030

4.2 Kierunki działań: Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Działania:

4.2.1. Ustalanie potrzeb szkoleniowych członków zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Działanie realizowane przez Gminę Kluczbork, Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny

Wskaźnik:

- liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych członków ZI oraz grup diagnostyczno - pomocowych,
- liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Termin realizacji: 2024–2030

4.2.2 Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji.

Działanie realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej

Wskaźnik:

- liczba uczestników superwizji w zakresie przeciwdziałanie przemocy domowej
- liczba spotkań superwizyjnych

Termin realizacji: 2024–2030

9. FINANSOWANIE PROGRAMU

Środki finansowe na realizację działań określonych w niniejszym Programie będą pochodzić głównie z budżetu Gminy oraz ewentualnych dofinansowań na realizację projektów. Monitorowanie Programu będzie prowadził Zespół Interdyscyplinarny. Zakłada się, że Gmina Kluczbork przeznaczy na realizację programu co najmniej 5 000,00 zł każdego roku.

Program ma charakter otwarty, tzn. dopuszcza się jego rozszerzenie o dodatkowe rozwiązania lub modyfikację zaproponowanych działań stosownie do możliwości i pojawiających się potrzeb.

Załącznik:

Wzór rocznego sprawozdania z realizacji „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030

Obszar: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna	
Cel szczegółowy nr 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	
1.1 Kierunek działań: Poszerzenie wiedzy mieszkańców Gminy Kluczbork, w tym zainteresowanych służb, na temat zjawiska przemocy domowej	
Wskaźnik	Rok
liczba przeprowadzonych diagnoz w formie sprawozdania z realizacji Programu	
1.2 Kierunek działania: Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców Gminy Kluczbork w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej	
Wskaźnik	Rok
ilość rozpowszechnionych ulotek i materiałów informacyjnych	
ilość informacji zamieszczonych na stronach gminy i OPS	
ilość rodzin objętych asystą rodzinną	
ilość osób uczestniczących w Szkole dla Rodziców	
ilość kampanii społecznych	
1.3 Kierunek działań: Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych	
Wskaźnik	Rok
ilość rodzin objętych asystą rodzinną	
ilość osób uczestniczących w Szkole dla Rodziców	
ilość dzieci objętych wsparciem ŚTW Parasol	
ilość rodzin objętych wsparciem ŚTW Parasol	
1.4 Kierunek działań: Realizacja programów przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej	
Wskaźnik	Rok
ilość opracowanych gminnych programów przeciwdziałania przemocy domowej	
Obszar 2: Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej	
Cel szczegółowy nr 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej	
2.1 Kierunki działań: Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz wypracowanie zasad współpracy na terenie Gminy Kluczbork	
Wskaźnik	Rok
liczba zespołów interdyscyplinarnych	
liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego	
liczba utworzonych w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych,	
liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych,	
liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych w rozszerzonym składzie	
liczba podmiotów, którym zostały przekazane aktualne bazy danych	
2.2. Kierunki działań: Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania	

pomocy osobom doznającym przemocy domowej	
Wskaźnik	Rok
liczba opracowanych materiałów informacyjnych.	
2.3. Kierunek działań: Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej	
Wskaźnik	Rok
liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę,	
liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”	
liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy domowej w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”,	
liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”,	
liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C”.	
liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z pomocy w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,	
liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z pomocy w OIK	
liczba stworzonych punktów konsultacyjnych dla osób doznających przemocy	
liczba funkcjonujących na terenie gminy punktów konsultacyjnych dla osób doznających przemocy	
liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z różnych form pomocy w punktach konsultacyjnych.	
liczba grup wsparcia	
liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia	
liczba osób, które skorzystały z porad psychologa	
liczba osób które skorzystały z porad prawnych	
liczba osób, które skorzystały z porad pracownika socjalnego	
liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób doznających przemocy domowej	
liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji.	
liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 Kk, – liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, – liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej, 	
2.4 Kierunki działań: Monitorowanie działań pomocowych	
Wskaźnik	Rok
liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na ustanie przemocy domowej,	
liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na brak zasadności podejmowania działań,	

liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”	
Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową	
Cel: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.	
3.1 Kierunki działań: Tworzenie i rozszerzanie oferty działań wobec osób stosujących przemoc domową, realizowanych przez instytucje samorządowe oraz podmioty i organizacje pozarządowe, a także wypracowywanie i doskonalenie zasad współpracy między tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi i wdrażanie do realizacji	
Wskaźnik	Rok
liczba przekazanych informatorów,	
umieszczenie informatorów na stronach internetowych gminy oraz OPS	
3.2.Kierunki działań: Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej	
Wskaźnik	Rok
liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”	
liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – D”	
liczba zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa z art 207 k.k	
liczba wniosków do GKRPA	
liczba osób skierowanych przez GKRPA do biegłych	
liczba wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego	
liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez inne służby, o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc.	
3.3 Kierunki działań: Realizowanie wobec osób stosujących przemoc domową programów korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy domowej	
Wskaźnik	Rok
liczba osób, wobec których grupa diagnostyczno-pomocowa wniosowała do zespołu interdyscyplinarnego o wydanie skierowania do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową	
liczba osób, które zostały skierowane przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,	
3.4 Kierunek działań : Realizowanie wobec osób stosujących przemoc domową programów psychologiczno-terapeutycznych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy domowej	
Wskaźnik	Rok
liczba osób, wobec których grupa diagnostyczno-pomocowa wniosowała do zespołu interdyscyplinarnego o wydanie skierowania do uczestnictwa w programach psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową	
liczba osób, które zostały skierowane przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach psychologiczno -terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,	
Obszar 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy	

domowej	
Cel szczegółowy nr 4: Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Kluczbork	
4.1 Kierunki działań: Opracowywanie procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą domową dla pracowników socjalnych.	
Wskaźnik	Rok
liczba opracowanych procedur	
4.2 Kierunki działań: Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	
Wskaźnik	Rok
liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych członków ZI oraz grup diagnostyczno - pomocowych	
liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	
liczba uczestników superwizji w zakresie przeciwdziałanie przemocy domowej	
liczba spotkań superwizyjnych	